

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
WAARDENBURG**

04 Ik voor u

08 Onderscheiden
genade

12 Negen dagen Godsvreze
op de Engelse troon

Een Lam, staande als geslacht

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Ziet u de beschreven boekrol? Het is het boek van Gods welbehagen. Johannes op Patmos zag in een van de openbaringen dat zowel de voor- als de achterkant van de boekrol beschreven was. Zoveel is er dat naar Gods raad nog moet worden vervuld.

► En ik zag, en zie, in het midden van den troon en van de vier dieren, en in het midden van de ouderlingen een Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen en zeven ogen; dewelke zijn de zeven Geesten Gods, Die uitgezonden zijn in alle landen.

Openbaring 5:6

Dat blijkt ook wel in ons leven. Zoveel vragen zijn er immers waarop we geen antwoord weten. Denk maar aan de zorgen om uw gezin of de zorgen op uw werk. Zal er in de gemeente vrucht zijn op de prediking? En als de volgende christelijke instituties ten prooi vallen aan de ontkerkelijking, zullen we dan blijven bij de eenvoud van Schrift en belijdenis? Zal het zendingswerk voor spoedige voortgang kunnen vinden? Het staat alles in dat boek!

Maar zie: dat is gesloten en met zeven zegelen verzegeld. Dit aantal ziet op Gods heerlijkheid. Dat bleek ook wel, want niemand was waardig het boek te openen. Mensen-armen schieten niet alleen te kort, hun handen zijn bezoedeld van de zonde. Op niet één zegen kunnen we aanspraak maken. De apostel der liefde moest inleven dat zijn geloof en bekering niet telden als verdiensten. Onwaardigheid en schuld, dat is wat Gods kinderen aan hun kant overhouden. Johannes zag het en weende zeer.

Lezer, hebt u uw onwaardigheid wel eens doorworsteld voor Gods aangezicht? Hebt u zo weleens mogen buigen onder het recht en de heilige deugden van God?

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE WAARDENBURG

In 1939 ontstaat er in Waardenburg een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Tricht. Op 1 juni 1944 wordt deze afdeling zelfstandig. De eerste jaren worden de kerkdiensten in 't schuurtje bij Van der Vliet' in de Kerkstraat gehouden. Doorde-weeks is dit pand in gebruik als garage.

Op 10 juni 1947 legt ds. A. van Stuijvenberg de eerste steen van een nieuw kerkgebouw. Hij mediteert daarbij over 1 Samuël 7:12. Acht maanden later, op 18 februari 1948, neemt hij de nieuwe kerk (met 353 zitplaatsen) in gebruik met een preek over Genesis 26:22. In verband met de groei van de gemeente valt in 1974 het besluit om het aantal zitplaatsen uit te breiden tot 501. Op 18 december 1975 neemt ds. M. Mondria het vergrote kerkgebouw in gebruik. Hij spreekt daarbij over Jesaja 14:32: 'Wat zal men dan antwoorden den bodes des volks? Dat de HEERE Sion gegrond heeft, opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht daarin hebben zouden'. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Gods trouw overdacht'. Het aantal belijdende leden bedraagt 351, het aantal doopleden 307.

Gepast

O wonder: Eén is waardig dat boek te openen. Het is de Leeuw uit Juda's stam. Hier wordt Christus aangewezen in Zijn opstandingsheerlijkheid. 'Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan' (Jes. 53:10).

Maar nu gebeurt er iets opmerkelijks. Niet langer worden Johannes' ogen getrokken tot een leeuw, maar tot een Lam. Het bevindt zich in het midden van de troon en deelt dus in Gods eer en macht. Het staat tussen de vier dieren die de schepping in al haar windstreken vertegenwoordigen. Het Lam wordt ook omgeven door vierentwintig ouderlingen, vertegenwoordigers van de Kerk. En het stond daar als geslacht; de snede aan de hals was nog zichtbaar. Christus is waardig om het boek te openen. Hier wordt benadrukt dat Hij die waardigheid verwierf door Zijn bitter lijden en sterven.

O zie Hem, het is die Jezus Die mijn ziel nodig heeft!

Het is noodzakelijk dat de Heere Jezus geopenbaard wordt in ons leven. Dan brengt de Heilige Geest het gewerkte geloof tot oefening en doet Zijn genade ervaren. Wat geeft het een blijdschap en verwondering als we zo een weg van ontkoming mogen zien buiten onszelf. Wat krijgen zulken de Zaligmaker hartelijk lief. Maar nog meer is er in Hem te vinden. Hier zien we wat het betekent als Gods kinderen in de nadere oefeningen van het geloof het nut van Zijn

borgwerk mogen leren verstaan en eigenen. Christus heeft in Zijn dood hun straf gedragen. Wat heeft Hem bewogen de wil van Zijn Vader zo te volbrengen, zelfs tegen de prijs van Zijn dierbaar bloed. Al de schatten uit het eeuwige genadeverbond heeft Hij verworven om de Zijnen erin te doen delen. O zie Hem, het is die Jezus Die mijn ziel nodig heeft!

Heerlijk

Johannes zag het goed: het Lam stónd. Jezus heeft geleden, Hij is in de dood geweest, maar Hij leeft. En de Opgestane heeft het getuigd: 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde' (Matth. 28:18). Zo staat Christus gereed om in gehoorzaamheid aan Zijn Vader de Zijnen te hulp te komen. Op Zijn hoofd had het Lam zeven hoornen. Zo is Christus bekleed met Goddelijke waardigheid om het boek met de zeven zegelen te openen. Het Lam had zeven ogen. Zo heeft Christus de Heilige Geest uitgestort op alle vlees. Uit alle volken en talen zal het gelden: 'Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen' (Joh. 6:37).

Lezer, wat is het dat uw gemoed bezwaart? Zijn het zorgen voor het tijdelijk leven? Maak ze de Heere maar bekend. We hebben met een almachtig en genadig God te doen. Maar weet, alleen Zijn genade in Christus houdt stand voor de eeuwigheid. Laat het u dan allermeeft om Hem te doen zijn. Bedel als een onwaardige om Zijn ontferming. Aan Zijn genadevolheid zal het niet liggen. Welgelukzalig die Zich door het geloof aan Hem mogen toebetrouwen. ♦

Uit:
**DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS**
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

ZEVEN LEERREDENEN

Over LUKAS 18:35-43

En deze horende de schare
voorbijgaan, vroegde wat dat was.
Lukas 18:36

U moet altijd aandachtig beluisteren of u er ook iets van Christus en van Zijn Woord, dat u nog niet kent, horen mag, want door zulke midelen belooft het de Heere de arme, blinde zondaren te bewegen tot een ernstig vragen naar Hem. Immers, zo ging het met de arme, blinde Bartimeüs. Zodra hij die mensenmenigte, waaronder ook de Heere Jezus met Zijn Woord was, op de weg voorbij hoorde gaan, vroeg hij, zoals de tekst zegt, 'wat dat was'. Zijn blindheid belette hem om te zien wat er aan de hand was en waarom er zo'n grote menigte mensen op de weg voorbijging. Daarom vroeg hij luidkeels aan de mensen die het horen konden 'wat dat was', namelijk: wat er te doen was, waarom zo'n grote menigte bijeen was, want hij was zo'n grote toeloop en beweging van mensen hier op de weg niet gewend. Daarom dacht hij terecht dat er een bijzondere reden moest zijn waarom hier zoveel mensen waren. Zo werd hij gedreven door nieuwsgierigheid om de reden te mogen weten, dat hij luidkeels aan iedereen vroeg: 'Wat is

*De genezing van
de blinde Bartimeüs*

► dit?’ Wat is er te doen, dat er zoveel volk bijeen is?’

Het is een feit, geliefden, dat blinde mensen vanuit nieuwsgierigheid meestal alles willen weten wat er om hen heen gebeurt. Ze horen immers de dingen wel die gebeuren, maar ze zien niets en daarom kunnen ze niet weten wat ze horen. Ze weten niet wat ze ervan moeten denken. Dit zorgt ervoor dat ze altijd heel graag van anderen die wel kunnen zien, willen weten wat er gebeurt.

Och, dat we hieruit zouden leren wat een grote weldaad en goedheid Gods het is dat Hij ons niet blindgeboren deed worden, of ons blind heeft laten worden zoals anderen. Maar dat Hij ons het gezichtsvermogen heeft gegeven en tot hiertoe zo goedertieren bewaard en onderhouden heeft, zodat wij zelf alles zien en kunnen weten, zonder het aan anderen te hoeven vragen. Och, wat wordt de Heere voor zo’n grote goedheid doorgaans weinig door ons gedankt. Hoe vaak leeft men niet als het domme vee, dat geen verstand heeft om Gods menigvuldige weldaden en zegeningen te erkennen!

Opnieuw moeten we deze arme, blinde man zien als een treffend voorbeeld van alle arme, blinde zondaren, die nog in een onbekeerde staat leven. Want, zoals hij heel nieuwsgierig was en wilde weten waarom hij zoveel mensen hoorde voorbijgaan, het is een voorbeeld van die zondige en verkeerde nieuwsgierigheid die er gewoonlijk gevonden wordt bij de blinde aardsgezinde mensen, om steeds te weten en te horen wat er zoal in de wereld omgaat. Het is, geliefden, een duidelijk teken van grote geesteloosheid als een mens nieuwsgierig is naar wereldse zaken, vooral als die van weinig belang en betekenis zijn. Nieuwsgierige mensen zijn doorgaans ijdel en aardsgezin en hebben over het algemeen zeer weinig aandacht voor God en hemelse zaken. Op hen past hetgeen de profeet Jesaja zegt: ‘Zie, zij zijn allemaal ijdelheid, hun werken zijn een nietig ding’ (Jes. 41:29a).

► wordt vervolgd

Ik voor u

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

We leven aan het einde van de lijdensweken. In de prediking volgen we de Middelaar in Zijn vernedering, en daarna in Zijn verhoging. Want Hij is de Middelaar van verdienste én van toepassing. Het is zo nodig om daar ordelijk onderwijs in te ontvangen.

Met de Kerk der eeuwen worden we meegenomen in de gangen van Sions Borg en Middelaar. De vraag is *hoe* we daarnaar luisteren. Wanneer we steeds (mogen!) horen over Hem, Die vlees en bloed heeft aangenomen, om het te laten verbreken en vergieten. Hij Die een leven lang leed onder de last van Gods onmetelijke toorn, in plaats van al de Zijnen. Op verschillende manieren horen we steeds drie woorden: ‘Ik voor u’. Ik voor u, de last van de schuld en straf gedragen, de helse benauwdheden doordragen, ja, zelfs de vloekdood ondergaan. Maar ook ‘Ik voor u’ de dood overwonnen, ten hemel gevaren en nu zittende ter rechterhand Gods.

Toepassing

Waar het nu voor ons persoonlijk op aankomt, is dat deze drie woorden in ons hart worden afgedrukt. Om op goede gronden te mogen weten: Ik voor u. Ja lezer, persoonlijk voor u. In Zijn arbeid is geen tekort. Zijn bereidwilligheid is groot. Maar geldt Zijn lijden, Zijn sterven, Zijn leven ook voor u? Want we weten wat er op deze zinsnede uit ons Avondmaalsformulier volgt: ‘Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven’. Dus het gaat om: ‘Ik voor u’, óf anders de eeuwige dood sterven. Er zijn er die zich dat laatste waardig

weten, maar voor wie het éérste de strijd en de vraag is. Terwijl dát alleen maar de troost geeft in leven en sterven. Daarom is dit ‘Ik voor u’ niet iets uit het verleden, nee, dezelfde Middelaar is nog steeds bezig met bidden om de toepassing hiervan door Zijn Geest en Woord. Want Zijn werk als Middelaar van toepassing is niet af. Het gaat niet alleen om ‘Ik leed en stierf voor u’, maar ook ‘Ik leef en bid voor u. Ik pleit voor u, Ik zorg voor u’. Wie zijn we toch zonder de afdruk van déze drie woorden?

Naar Zijn bidden om de toepassing willen we nu luisteren. Eén van de laatste verrichtingen tijdens Zijn aardse leven, toen Hij nog rustig met Zijn discipelen samen was, was met en voor hen bidden. De jonge Johannes heeft het zelf gezien en gehoord. Hij heeft het voor ons in zijn ouderdom opgeschreven, door de ingeving van de Heilige Geest. Johannes 17 is één van de rijkste hoofdstukken van de Heilige Schrift. Eén van de weinige voorbeelden van de inhoud van Christus’ gebedswoorden, in de tere verhouding tussen de Vader en de Zoon in het vlees. Op dit gebed wordt na 26 verzen geen ‘Amen’ gezegd. Want zó leeft Hij om altijd te bidden.

Geen verwijten

Het is zo donker, daar bij de

Kedronbeek. Straks komt Hij aan in de hof van Gethsémané. Hij weet volmaakt wat Hem wacht in en na deze nacht: helse angsten, verlaten door God en mensen, pijniging en dood. Wat dan zo opvalt in Zijn bidden? De rust en de zekerheid van Zijn overwinning. Weet u waar Hij vol van is? Van de eer van Zijn Vader. Daarom begint Hij met de verheerlijking van Zijn Vader (vers 1) en eindigt Hij met het recht van Zijn Vader (vers 25). Kan dat ook van ónze gebeden gezegd worden? Zijn die niet egocentrisch en aards?

Verder is Hij vervuld met zorg over 'dezen' (vers 20). Terwijl Hij naar Boven blijft staren, wijst Hij ze aan voor de Vader. In Zijn afscheidswaarden (Joh. 13:30-16:33) heeft Hij eerlijk met ze gesproken, ook vermanend. Zoals: 'Ben Ik zo lange tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend?' (Joh. 14:9). Er was ook zo veel reden om te vermanen. Dat zal straks wel blijken in hun slapen als ze waken en bidden moeten, in het weglopen als ze bij Hem moesten blijven, in het geërgerd worden in plaats van Hem trouw te blijven. Wanneer Hij *mét* ze spreekt, vermaant Hij, maar wanneer

Geldt Zijn lijden, Zijn sterven, Zijn leven ook voor u?

Hij *ó*ver ze spreekt met Zijn Vader, dan klinkt er geen woord van verwijt. Hoort u, Hij klaagt niet aan, maar neemt het voor dit soort mensen op. Hij zegt zelfs: 'Ze hebben Uw Woord bewaard' (vers 6). Maar, dat is toch niet waar? Ze schijnen zelfs zo veel te vergeten... Hij bidt *tóch* voor 'dezen', aangezien in *Zijn* verdiensten en voorbede.

Zo waar is het: Ik voor u! Hij legt ze voor de Alwetende zoals ze zijn..., in Hem! Dan is het werkelijk waar: Hij geeft mild en verwijt nooit in Zijn voorbede.

Gegevenen des Vaders

Wat ook opvalt in Zijn gebed, is hoe Hij voortdurend wijst op de onuitputtelijke bron van Gods wezen en welbehagen, voor alle troost en heil. 'Ze waren de Uwe en Gij hebt ze Mij

gegeven' (vers 2 en 6). Die schone naam 'gegevenen des Vaders' gebruikt Hij bij voorkeur in Zijn gebed voor de uitverkorenen. Waarom doen wij dat eigenlijk zo weinig? De Vader is toch alleen de oorzaak, de oorsprong en het begin van alles (NGB, art. 8).

Waar Hij ook met zorg over spreekt, is de macht van de wereld en de boze. Herhaaldelijk bidt Hij om hun bewaring (vers 11). De wereld, de boze en de eigen natuur zijn reële machten. Wereldgelijkvormigheid is blijkbaar een grotere dreiging dan wij vermoeden. Die zit ook veel dieper dan wij peilen. De scheidslijn tussen kerk en wereld is blijkbaar overeenkomstig Gods wil en Christus' voorbede.

Een ander aspect in Zijn bidden is het gezag van Gods Woord en waarheid, en de heiliging in deze waarheid (vers 17 en 19). Het (beschreven) Woord komt van de heilige en rechtvaardige Vader. En Hij als het vleesgeworden Woord doet niets anders dan deze waarheid onderwijzen. Opdat dit onderwijs in het hart en leven zal worden toegepast.

Een andere zaak in Zijn voorbede is de zorg over de eenheid, in de waarheid van het beschreven en vleesgeworden Woord. De gééstelijke eenheid die wezenlijk samenbindt en de wereld jaloers maakt (vers 21). Nadrukkelijk bidt Hij voor dit enige genademiddel waardoor de Heere Zijn genade wil werken en sterken: het apostolische getuigenis (vers 22, 23), de waarheid die deze elf zullen prediken en de brieven die ze zullen schrijven. Die moeten worden gehoord en geloofd. Dááran wordt de zegen verbonden. Zeker ook voor de hoorders in de toekomst, zo bidt Hij.

Zo bidt Hij 'Ik voor u'. Heeft dat voor u al waarde gekregen? Zodat u met uw hárte bidt: 'Schoon mijn zonden vele zijn, maak om Jezus' wil mij rein'. Ja, alleen om Jezus' wil! ♦

► De hof van Gethsémané.

Refo in onze religieuze smeltkroes

Jarenlang trokken sociologen de conclusie dat de kerk op sterven na dood was. Secularisatie was de trend en atheïsten zouden de toekomst hebben. Onder de oppervlakte voltrekt zich echter ook een andere ontwikkeling. Mede onder invloed van nieuwkomers is er - vooral in stedelijke gebieden - een opmerkelijke opleving van religiositeit te signaleren.

G. van Veldhuizen, Gouda

De traditionele kerken, met name de Rooms-Katholieke Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), hebben al jaren te maken met een enorme teruggang van (doop)leden. Deze kaalslag vond het sterkst in de grote steden plaats. Hoewel de Gereformeerde Gemeenten in de steden nooit erg sterk aanwezig waren, spreken ook de cijfers bij ons kerkverband boekdelen. Terwijl het inwoneraantal in de tien grootste steden sinds 1950 met 40% steeg, nam het aantal (doop)leden van de Gereformeerde Gemeenten in deze steden met 80% af.

Eigen potje godsdienst

Tegelijkertijd signaleren sociologen dat religie allerm minst uit de stad is verdwenen. Geert Mak beschreef deze trend al in zijn boek "De eeuw van mijn vader": 'Geloof is nu meestal individueel en persoonlijk gericht, heel anders dan het gemeenschappelijk geloven van mijn vaders afscheidingskerkje in Den Briel en het bulderend samen zingen in de Friese dorpsgemeenten. Een kerk heeft men niet meer nodig: de meesten scharrelen hun eigen potje godsdienst wel bij elkaar'.

Dat veel - voor ons tegenstrijdige - dingen samen kunnen gaan, bleek bijvoorbeeld vorig jaar. Groot was de verbazing in de media toen bleek dat meer dan de helft van de Oranje-voetballers openlijk 'gelovig' was. De NOS vroeg zich zelfs af: Waar komt deze massale coming-out vandaan? In een interview gaf een van de Feyenoord-spelers een rondleiding in zijn hotelkamer. Uit zijn koffer - vol met voetbalshirtjes - haalt de rijkelijk getatoeëerde Feyenoorder een Bijbel tevoorschijn. Welke versie? "De Bijbel met uitleg...". Vrijmoedig vertelt hij vervolgens dat de moeder van een van zijn vrienden - hun voetbalmama - hen regelmatig naar de kerk meenam.

Religieuze smeltkroes

Als jongeren vanuit hun reformatorische bubbel in deze religieuze smeltkroes komen, kan dat verwarring geven. In de kerk en op de reformatorische school zijn ze gewaarschuwd voor de invloeden van de wereld.

Ze zijn opgegroeid met het verhaal van de jongen van wie de broodtrommel tijdens zijn gebed in een volle kantine werd weggegrist.

Als jongeren echter de grote, boze buitenwereld binnenstappen, is de kans groot dat ze geen vijandschap tegenkomen, maar oprechte interesse. Sterker nog, het kan zomaar voorkomen dat ze openhartig horen spreken over religieuze ervaringen. Ze ontmoeten moslims die zelfbewust vertellen dat ze tijdens de ramadan vasten en ze spreken medestudenten die hen uitnodigen voor een dienst in een van de vele migrantenkerken.

Helder en hartelijk

Deze veranderende houding tegenover religie stelt ons voor nieuwe uitdagingen. Hoe blijven we voluit gereformeerd in een samenleving waarin allerlei seculiere en religieuze invloeden zich met elkaar vermengen? De begrippen 'helder' en 'hartelijk' kunnen hierbij helpen.

Veel reformatorische jongeren vinden het spannend om kleur te bekennen. Het helpt hen onvoldoende als in gezin, kerk en school vooral wordt gewaarschuwd tegen een wereld vol verleidingen en vijandschap. Jongeren kennen de huidige tijdgeest vaak beter dan hun opvoeders. Regelmatig geven zij aan dat zij zich te weinig herkennen in gedateerde en soms negatief getoonzette voorbeelden.

Wat hebben jongeren dan wel nodig? Het helpt hen als ze toegerust worden

► Onze gezindte heeft jongeren nodig die bescheiden en beslist participeren in onze samenleving.

op een heldere, begrijpelijke manier hun Bijbelse standpunten te verwoorden. Vaak vinden ze het lastig om de kern van het christelijk geloof duidelijk uit te leggen. De pas uitgegeven brochure "Bijbel in een notendop" van de EVGG voorziet hierin. Zeker in de oudere catechisatiegroepen mag aandacht voor het apologetische gesprek niet ontbreken. Want één ding is zeker: onze gezindte heeft jongeren nodig die bescheiden en beslist participeren in onze samenleving.

Meerwaarde van een minderheid

Nederland is een land van minderheden geworden. Het aantal politieke partijen laat zien dat geen enkele stroming de meerderheid heeft. Deze gedachte kan jongeren helpen in de ontmoeting met andersdenkenden. Ze staan niet tegenover een grote, niet-reformatorische meerderheid, maar ze behoren tot een van de vele minderheden in ons land. Onze jongeren behoren echter wel tot een minderheid met een rijke traditie, die ons land diepgaand beïnvloed heeft. Dat besef mag best wat meer vrijmoedigheid geven.

De religieuze verscheidenheid heeft ook een andere kant. Religieuze tolerantie kent haar grenzen. Zolang alle invalshoeken naast elkaar mogen bestaan, is er geen vuiltje aan de lucht. Het wordt echter problematisch als de Bijbelse waarheid de norm voor iedereen zou moeten zijn. Spreken over Christus als de enige Weg tot behoud, vraagt moed en afhankelijkheid.

Bewogen en betrokken

Hartelijke betrokkenheid op onze naaste is in deze tijd broodnodig. Binnen onze reformatorische kring met haar sterke gemeenschapszin beseffen we veel te weinig hoeveel eenzaamheid, pijn en leegte er om ons heen is. Een hartelijk kaartje, een arm om de schouder of een uitnodiging om mee te eten, zijn openingen voor de Bijbelse boodschap. Als de Heere Jezus al predikende en genezende de steden en dorpen doortrok, was Hij met innerlijke ontferming over de scharen bewogen, 'omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen die geen herder hebben' (Matth. 9:36). ♦

Het ABC des geloofs

J. van 't Hul, Lieren

Hoe kunnen deze dingen geschieden?

Johannes 3:9b

Nicodémus had gezegd: 'Rabbi, wij weten...'. Hij had toch theologie gestudeerd! Hij is immers een man van de wetenschap! Hij meent het te weten, maar hij weet nog helemaal niets, weet niet hoe het toegaat op de leerschool van vrije genade, begrijpt zelfs verstandelijk niet waar Christus het over heeft.

Nicodémus zegt: Rabbi, hoe kan iemand uit water en Geest nu een nieuw mens worden? Ik heb mijn hele leven naar Mozes geluisterd. Was dat dan niet goed, niet genoeg? Ik ben bij de waarheid opgevoed en heb de wijsheid in pacht. Moet ik nu opeens nog wedergeboren worden! Nicodémus heeft er nog geen oog voor, heeft er geen verstand van hoe hij deel aan Christus krijgt, hoe hij tot God bekeerd moet worden. Hij zegt: 'Hoe kunnen deze dingen geschieden?' (Joh. 3:9b). 'De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hem dwaasheid' (1 Kor. 2:14a). Calvijn zegt dat al dat verstandelijk 'weten' van Nicodémus hem in de weg staat om als een klein kind te geloven: 'We mogen wel enigermate onderzoeken naar het hoe en waarom der werken Gods, doch met matigheid en eerbied'.

Nicodémus zegt: 'Rabbi, wij weten...', maar Jezus bestraft hem vanwege zijn onwetendheid. Als geestelijk leider van het volk behoort Nicodémus toch op de hoogte te zijn van de Schriften! Mozes en de profeten hadden toch nooit onduidelijk gesproken over boete doen, over de noodzaak van bekering, de noodzakelijkheid van het geloof en het werk van de Heilige Geest? Deze zaken behoren tot het ABC des geloofs! Wie het Oude Testament een beetje kent, weet deze dingen toch wel? '... en weet gij deze dingen niet?' Ongetwijfeld had Nicodémus als

Schriftgeleerde in de synagoge vaak aan het volk voorgelezen wat de vaders hadden gezegd over de besnijdenis des harten (Mozes), over het scheppen van een rein hart (David) en het maken van een nieuwe geest (Ezechiël), maar voor hemzelf waren die zaken altijd een dode letter gebleven. De waarheid had nooit post gevat in zijn ziel. Het zit allemaal een voet te hoog.

Op de leerschool van vrije genade krijgt Nicodémus voortgezet onderwijs. Christus gaat hem vertellen over Gods werk in deze wereld, een wereld die in het boze ligt. In zijn boek "Het zien op Jezus" vat Isaac Ambrosius dat als volgt samen: 'Daarop is Christus verder gegaan in Zijn predikatie, sprekende tot hem nog van hogere dingen: van Zijn nederdalen uit de hemel, van Zijn lijden en hemelvaart en van de genade der verlossing om welke Hij gekomen was, om die voor alle gelovigen te verkrijgen en uit te werken; van de liefde van de Vader, de zending van de Zoon, de beloningen van het geloof en de eeuwige heerlijkheid. Dit was de inhoud van Zijn predikatie bij Nicodémus, die zo vol van verborgenheden en overdenkingen was als ooit één die Hij gedaan heeft'.

Christus gebruikt voor dit onderwijs de bekende geschiedenis van Mozes, die tijdens de woestijnreis een koperen slang op een staak moest verhogen. Wie in het geloof naar die slang keek, zou na een giftige slangenbeet in leven blijven. Welnu, Nicodémus, zo moet ook de Zoon des mensen verhoogd worden, straks aan het kruis op Golgotha, maar meer nog, ook daarna, bij Zijn opstanding en hemelvaart en Zijn zitten aan de rechterhand van Zijn Vader.

► wordt vervolgd

Onderscheiden genade

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

De manier waarop Christus Zich openbaart, is verschillend. Hij is zo'n heerlijke Borg en Zaligmaker. Als Hij Zich openbaart, is Hij altijd Dezelfde. Maar van Zijn persoon en werk kan Hij zoveel laten zien. Dat kan een mens nooit leren in één dag. Dat verklaart waarom Zijn openbaring verschillend is. Het is nodig dat we er dan ook onderscheidend over spreken.

Onderscheidend werk

Er is nog een reden om onderscheidend over deze genade te spreken. De mensen aan wie Hij Zich openbaart, zijn verschillend. Dat betreft hun leeftijd, maar ook hun persoonlijke levensleiding en de tijd waarin en de plaats waar zij leven. De Heere houdt hier rekening mee; Hij gaat met elk van de Zijnen een eigen weg.

Als de Middelaar Zich openbaart, treedt Hij vaak het eerst naar voren in Zijn profetisch ambt. Daarin vervult God het oude profetenwoord: 'De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met den moede een woord ter rechter tijd te spreken' (Jes. 50:4). En heeft de Heere Hem niet met de Heilige Geest gezalfd, om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen? (Jes. 61:1).

Leg uw hart er eens naast. Hoe stelt Hij ellendigen gerust en verklaart Hij de raadsels van het hart. Door zo Gods Woord aan het hart te verklaren, maakt Hij Zichzelf bekend. Petrus was hier diep van onder de indruk toen hij beleed: 'Heere, tot Wien zullen wij heen gaan? Gij hebt de woorden des eeuwig levens' (Joh. 6:68).

Voortgaand werk

De openbaring van de Middelaar is

in dit leven een voortgaand werk. Aan de kennis van Jezus is wel een begin, maar nooit een einde. Zo ontvangt Gods Kerk dus ook onderscheiden kennis van de Middelaar. Bij meer onderscheiden kennis kunnen we denken aan Zijn priesterlijk ambt. De ceremoniën van het Oude Testament spreken daar op bijzondere wijze van. En hoe heeft Jesaja daarvan getuigd in zijn 53e

hoofdstuk. De discipelen hebben hierin onderwijs ontvangen tijdens Jezus' lijdensgang.

De lijdensgang van Jezus laat zien wat het betekent dat God Zijn recht handhaaft. Hebben wij daarvan wel eens indrukken gehad? Hebben we daarmee als arme schuldenaars onze Rechter om genade leren smeken? Wat een benauwdheid doorworstelt ik als ook mijn bevindingen geen gewicht leggen in de schaal van Gods recht. Jezus stierf om de dood van de Zijnen op Zich te nemen. De kennis van Christus in Zijn priesterlijke bediening is in het geestelijk leven zeer profijtelijk. Als zodanig heeft Hij immers voor al de Zijnen het oordeel weggenomen en gerechtigheid verworven.

Vervolgen om te kennen

Het woord 'openbaren' komt bijzonder bij Pasen meerdere keren terug (Mark. 16:12-14; Joh. 21:1 en 24). Nooit is de tegenstelling bij de openbaring sterker dan nu. Want nu is alles in de dood geëindigd. Nu hangt werkelijk alles af van vrije genade. Maar God vervult Hosea's profetie van onderscheiden Christuskennis: 'Wij zullen vervolgen, om den HEERE te kennen' (Hos. 6:2).

Met Pasen trad Hij als de Levende in het licht. Nu mag Hij als Koning

► Over de openbaring van de Middelaar moeten we met onderscheid spreken.

heersen! Hoe indrukwekkend om te zien dat God op grond van Christus' Borgwerk vrede heeft gemaakt. Wat geeft het een blijdschap en verwondering om te ervaren hoe Hij door Zijn Geest die vrede persoonlijk meedeelt aan de ziel. 'Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking' (Rom. 4:25). Zo bewaart hij de Zijnen bij de verkregen verlossing (Heidelbergse Catechismus, Zondag 12). Zo zal Hij hen doen wandelen in heiligheid en hen hoeden op hun steilste paden.

Pastorale leiding

Hoe onuitsprekelijk groot is het dat de heerlijke Zaligmaker Zich openbaart. Wie zal zeggen dat hij dit wonder kent? Laten we er teer en voorzichtig over spreken. Een pastoraal voorbeeld heeft ds. G.H. Kersten nagelaten in zijn preek over Johannes 4:10 (voorbereiding Heilig Avondmaal). In de toepassing van die preek tekent hij de noodzaak van de levendmakende bediening van de Heilige Geest. Dat gaat gepaard met ontdekking aan schuld en verlorenheid. De kennis van Christus blijkt in een begeren van Hem; juist in het doorworstelen van de zondenood. 'Er zijn onderhandelingen die over Christus gaan. Hij zegt: 'Ik ben het, Die met u spreek'. En dan tekent ds. Kersten de ware Christen in zijn geestelijke

honger naar Christus' gerechtigheid. Eigen gestalten en bevindingen kunnen niet verzadigen 'buiten de gelovige kennismeningen van Hem in hun hart'.

De uitdrukking 'gelovige kennismeningen van Christus' is zeer passend. Daarmee is de aandacht niet meer gevestigd op de openbaring van Christus. Die voltrekt zich in de eerste plaats buiten ons. En wie zal kunnen zeggen dat hij ten volle in deze openbaring deelt? Wij kennen ten dele (1 Kor. 13:9). Met de uitdrukking 'gelovige kennismeningen' wendt ds. Kersten zich tot de gelovige.

Het moet zoekende zielen te doen zijn om Christus.

Hoe Christus in ons gestalte krijgt, is persoonlijk. Dat hangt samen met de mate van het geloof. De onderscheiden standen en leidingen daarin, worden met de uitdrukking 'kennismeningen' kernachtig samengevat. Het is innemend om te lezen hoe ds. Kersten hier vasthoudt aan de Bijbelse kernzaken en zo zoekt de kleinste in de genade aan te spreken en geestelijk leiding te geven.

Grote verantwoordelijkheid

Christus openbaart Zich in het Evangelie. Volgens de Heidelbergse Catechismus is God daarmee al in het paradijs begonnen (Zondag 6). Aan deze goede boodschap is de belofte verbonden dat eenieder die in de gekruiste Christus gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Deze belofte moet aan alle volken en mensen zonder onderscheid verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof (Dordtse Leerregels, art. 3-4, par. 5).

Hoe groot is het voorrecht dat wij onder deze bediening der verzoening mogen verkeren. Zo vaak als Hij het laat verkondigen, toont Hij dat in

het behoud van verloren zondaren de heerlijkheid ligt van God en van Jezus. Zó brengt de Heilige Geest verloren zondaren toe. Door al deze bemoeienis zijn wij in onze onbekeerlijkheid niet te verontschuldigen. Wij dragen hierin ook een grote verantwoordelijkheid. Het is belangrijk daarbij goed onderscheid te maken tussen de belofte en Christus Die Zich daarin openbaart. Het gaat niet om het Evangelie op zich. Het moet zoekende zielen te doen zijn om Christus, Die daarin wordt geopenbaard. Het is te vrezen dat velen dit niet helder zien. Een Bijbels voorbeeld hiervan zien we in de gelijkenis van de tien melaatsen. Slechts één van hen is werkelijk tot Christus in de belofte gekomen. De anderen hadden aan het uiterlijke woord en de gezondmaking genoeg.

Zo komt het voor dat kerkgangers zich bemoedigd voelen door het Evangelie en aangesproken door een belofte. Nu menen zij dat ze deel hebben aan de zaligheid. Maar helaas, ze zijn vreemd gebleven van Jezus. Ze troosten zich met het goede Woord zonder Jezus.

Lezer, het luistert nauw. Herschepende genade en ontdekkend licht zijn onmisbaar. Verzet u er niet tegen, maar bid er aanhoudend om. Laat het u te doen zijn om de Heere Jezus te leren kennen als uw persoonlijke Borg en Zaligmaker. Dat Hij straks niet van u zal hoeven zeggen: 'Ik heb u nooit gekend' (Matth. 7:23).

Belofte vervuld

Intussen gaat Jezus voort om Zich bekend te maken. Ja, dat is Zijn liefste werk. Zo mogen wij u met liefde en aandrang op Hem wijzen. Hij is zo'n bekwame en gewillige Zaligmaker. Er bestaan voor Hem geen hopeloze gevallen. Nóg vervult God door Zijn Geest de oude Messiaanse belofte: 'Ik ben gevonden van hen die naar Mij niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten; tot het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Zie, hier ben Ik, zie, hier ben Ik' (Jes. 65:1). Of, zoals de King James Version dat laatste vertaalt: 'Zie op Mij, Zie op Mij'. ♦

► slot

1. Zijn nederige geboorte
2. Zijn lijden
3. Zijn dood
4. Zijn begrafenis
5. **Zijn nederdaling ter hel**

Nedergedaald ter helle

ds. M. Boersma, Arnhem

In de geloofsbelijdenis, verwoord in de Twaalf Artikelen, wordt de staat van vernedering van Jezus Christus afgesloten met de woorden: ‘Nedergedaald ter helle’.

Chronologisch worden de trappen van de vernedering beleden van Zijn ontvangenis van de Heilige Geest tot en met Zijn begrafenis. Daarna volgt het belijden van Zijn nederdaling ter helle. Hierbij is het van belang te beseffen dat bij dat artikel de chronologie wordt losgelaten. Het is een onjuiste gedachte, een dwaling, te geloven dat de Borg daadwerkelijk in de hel is geweest. Het is een plaats, en dat moet met ernst onder de aandacht worden gebracht, die reëel is. De hel is de plaats van de verdoemden. Hiervan heeft Jezus Zelf tot drie keer gezegd, in Markus 9: ‘Waar hun worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust’.

Wij mogen hierover niet dan met grote huiver en eerbied spreken. Het is de plaats waar zij, die niet gewild hebben dat Jezus Koning over hen zou zijn, een wroegend geweten zullen hebben, zoals een worm die altijd knaagt. Waar de straf van Gods toorn over de zonde, uitgedrukt met de woorden ‘onuitblusselijk vuur’, niet zal ophouden. Deze eeuwige straf zal niet te dragen zijn en toch gedragen moeten worden.

Lezer, zie deze straf te ontvluchten! En dat kan toch niet anders dan door een gelovig toevlucht nemen tot de vernederde en verhoogde Christus! Zoals verwoord in Zondag

2 tot en met 6 van de Heidelbergse Catechismus.

Helse kwelling

Nee, Jezus is niet op deze plaats geweest. Hij heeft die wel doorleefd, opdat de Zijnen daar niet hoeven te komen. In de woorden ‘nedergedaald ter helle’ belijdt de Kerk des Heeren dat haar Borg ‘door Zijn onuitsprekelijke benauwdheid, smarten, verschrikking en helse kwelling, in welke Hij in Zijn ganse lijden, maar inzonderheid aan het kruis, gezonken was, haar van de helse benauwdheid en pijn verlost heeft’.

Vliedt de toekomstige toorn!

Wat een onuitsprekelijke troost! Gods kind leert in meer of mindere mate met de dichter van Psalm 116 uit te roepen: ‘De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen’. Niet alleen aan het begin van het geestelijk leven, maar zeker ook bij de verdere oefeningen van het geloof kan Gods toorn en de verdiende straf

zo op de ziel drukken alsof de hel tegenwoordig is. Wie zal hier woorden aan kunnen geven? Hoe zal hier troost gegeven kunnen worden dan alleen met deze woorden: ‘Ik geloof in Jezus Christus Die is nedergedaald ter helle’?

In deze zeer hoge aanvechting moet er geloof geoefend worden. Uit deze aanvechting is er maar één uitweg: als de Heilige Geest een geloofsoog geeft op de diepte van het lijden van de Borg.

Vanaf Zijn ontvangenis tot aan Zijn begrafenis heeft de Borg geleden. Wat is dat voor lijden geweest? Gelijk aan het lijden dat geleden wordt in de hel. Wat de Borg geleden heeft, is onuitsprekelijk. Om twee plaatsen te noemen waar het intens zichtbaar wordt: Gethsémané en Golgotha. Als Christus met Zijn jongeren in de hof is, ‘begon Hij droevig en zeer beangst te worden’. Het is het voor gevoel van de last van de toorn van God en de helse kwelling die Hij aan het kruis zou lijden. Dit is zo intens geweest dat het Hem het bloedig zweet heeft uitgedrukt. Waarom wij Hem aan het vloekhout hangend horen uitroepen: ‘Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?’ Hij hangt daar onder de last van de toorn van God over de zonde, zonder iets van Gods gunst en hulp gewaar te worden.

Hoogste aanvechting

‘God van God verlaten’, zegt Luther, ‘wie kan dat verstaan?’ Nee, het is niet te verstaan, maar in de hoogste aanvechting van Gods kind ligt hier zijn verzekerdheid en troost. Hij ging die weg voor mij, mij verlossend van de helse benauwdheid en pijn. Lezer, zie hier uw toekomst als u zich niet bekeert. Uw toekomst is aangrijpend ernstig en zeker. Vliedt de toekomstige toorn!

Kind des Heeren, dat de vraag van de discipelen de uwe zij: ‘Vermeerder ons het geloof’. Het geloof dat zijn vastheid oefent op de beloften van God. Niet in mij, maar buiten mij in een Ander. Juist op die momenten waarin u denkt weg te zinken in een welverdiende straf, het helse vuur, ligt de enige zekerheid en troost in: ‘Jezus Christus, Die is nedergedaald ter helle’. ♦

► slot

Geliefde belijdeniscatechisanten,

Met Pasen of met Pinksteren zal jullie jawoord gehoord worden in het midden van de gemeente en voor Gods aangezicht. Is dat wel goed? Mag dat wel? Wie kan er geloofsbelijdenis doen, als we zien op onze zonden en afmakingen en op ons onoprechte hart? Wiens onreine lippen kunnen een jawoord uitspreken dat voor God aangenaam is? Is dat de nood van je leven geworden?

Zie je dat grote volk van Israël staan bij de Sinai, zoals Mozes dat beschrijft in Deuteronomium 5? Al die mensen leggen belijdenis af. Ze zeggen, als het over Gods Woord en wet gaat: 'We zullen het horen en doen' (Deut. 5:27). Keurt God die belijdenis af? Als de Alwetende weet Hij dat ze over zeven weken bijna allemaal zullen dansen om het gouden kalf. En toch zegt de Heere van hun belijdenis: 'Het is allemaal goed wat zij gesproken hebben' (Deut. 5:28).

De Heere keurt jouw openbare geloofsbelijdenis dus niet af. Hij is het ook waard om gediend en gevreesd te worden. Zijn dienst is een liefdedienst.

God zegt er wel iets bij. Met eerbied gesproken bidt God voor dit belijdenis-doende volk: 'Och, dat zij zulk een hart hadden om Mij te vrezen' (Deut. 5:29).

Jongelui, dat is de Heere nu aangenaam, daarin heeft Hij lust: Bekeer je, bekeer je! Mag jouw jawoord in de toekomst gevolgd worden door het dagelijkse gebed om bekering, om God te leren kennen in Zijn heiligheid, jezelf in je vloekwaardigheid en Christus in Zijn dierbaarheid. Er is nog verwachting, ook voor het late nageslacht. 'Het zaad zal Hem dienen; het zal den Heere aangeschreven worden tot in geslachten' (Ps. 22:31).

We hopen dat jullie als jonge belijdende leden sierlijke leden mogen zijn in de kring van onze gemeenten en daarbuiten. Dat je hartelijk verbonden mag zijn aan Gods Woord in de Statenvertaling, trouw bent in de komst naar Gods huis op zondag en door de week, en dat je een binnenkamer mag hebben waar je dagelijks de Heere zoekt in de weg van het gebed. Dat je ook sierlijk bent in je levenswandel, zoals ze vroeger zeiden: in praat, daad, gewaad en gelaat. Dat wil zeggen dat we in woorden en daden leven naar Gods Woord, en dat ons uiterlijk, in kleding en haardracht, is zoals Paulus daarover schrijft. Maar allermeest is het ons uitzien dat velen van jullie oprecht mogen zeggen, door wederbarende en bekerende genade: 'God heb ik lief, want die getrouwe Heere hoort mijn stem'. Dat je met Petrus mag zeggen: 'Tot wien zullen wij heen gaan, want Gij, Heere Jezus Christus, hebt de woorden des eeuwigen levens'.

Geliefde ouders en grootouders van deze belijdeniscatechisanten

Wat een blijdschap dat uw kinderen hun jawoord willen geven. Wat maakt ons dat klein en onwaardig, toch? Want wat ligt er een schuld en tekort, ook in onze godsdienstige opvoeding. En dan toch te mogen zien dat de Heere onze kinderen wilde bewaren bij de eenvoud van Zijn Woord. Moge van u en van uw kinderen en kleinkinderen maar gelden (of mag dat onze verzuchting zijn) wat Paulus schreef van Timotheüs en zijn moeder en grootmoeder: 'Het ongeveinsde geloof dat in u (Timotheüs) is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Lois en in uw moeder Eunice' (2 Tim. 1:5).

Bedroefde ouders

Uw kinderen konden er staan, maar ze staan er niet. Uw kinderen stónden er, maar keerden zich af. Wat kunnen belijdenisdiensten moeilijk zijn en verdrietig. Sálomo sprak voor u in de Naam des Heeren het bemoedigende woord: 'God zoekt het weggedrevene' (Pred. 3:15b). Daar mogen we om blijven vragen.

Doopleden die nog geen belijdenis deden

Jongelui, heb je de leeftijd? Zoek de Heere in de weg van het gebed. Hij is de Koning Die het zaligst lot, ver boven alle andere vergankelijke dingen kan schenken.

Kerkenraad, gemeente en kinderen des Heeren

Wat hebben onze jonge belijdende leden ons jaloersmakend voorbeeld nodig ten opzichte van de leer en de levenswandel. Wat hebben ze ook ons gebed nodig, opdat door ons voorbeeld onze (kerkelijke) naasten voor Christus mogen gewonnen worden.

ds. A. Verschuure, Genemuiden

Negen dagen Godsvreze op de Engelse troon

ds. C.J. Meeuse, Arnhem

Bij een korte vakantie in de pastorie van Eastcombe (Gloucestershire) kreeg ik een indrukwekkend boek van Faith Cook, "Nine day Queen of England". Het gaat over Lady Jane Grey.

Dit verslag van haar korte regering en de afschuwelijke wijze waarop ze omgebracht is, leert ons iets van het wonder van de Godsvreze in het Engelse koningshuis, alsook van de satanische wreedheid die het rooms-katholicisme in die tijd praktiseerde.

Hendrik VIII (1491-1547), koning van Engeland, wilde scheiden van zijn vrouw, Catharina van Aragon, omdat ze hem geen zoon had gegeven. De paus gaf hem geen toestemming, waarop hij de Kerk van Engeland losscheurde van Rome en tot Anglicaanse Kerk maakte. In 1533 trouwde hij met Anna Boleyn, een hofdame, en ontferde hij zijn dochter Mary. In zijn tweede huwelijk kreeg hij ook geen

zoon, maar een dochter, Elizabeth. Mary was rooms-katholiek, maar werd protestants opgevoed. Toen Hendrik VIII Anna liet onthoofden, verloor ook Elizabeth de titel van prinses. Bij zijn derde vrouw kreeg Hendrik een langverwachte zoon: Edward. Hendrik stierf in 1547. Edward was toen pas negen. Hij volgde zijn vader op als Edward VI, maar stierf in 1553 kinderloos aan tuberculose. Omdat hij vreesde dat zijn halfzus Mary de protestantse hervormingen zou gaan terugdraaien, verwijderde hij haar uit de opvolgingslijn. Vooraanstaande Engelse politici riepen toen de zestienjarige Lady Jane Grey (1537-1554) uit tot koningin. Ze was een dochter van Henry

Grey, haar moeder was een dochter van een jongere zus van Hendrik VIII. Lady Jane was van harte het protestantisme toegedaan en men hoopte dat door haar regering Engeland een protestantse natie zou blijven. Ze was als jong meisje al bijzonder betrokken op het geestelijk leven, zelfs zo dat haar ouders niet gelukkig waren met haar levenswijze. Die leefden voor de jacht en allerlei spelen en waren niet meer dan naamchristenen,

maar hun dochter kon niet met hun wereldsgezindheid meegaan, al was ze nog maar twaalf jaar. Ze correspondeerde met de reformator Martin Bucer en na zijn dood met Bullinger, de opvolger van Zwingli. Als kind had ze al martelaren in haar omgeving meegemaakt en toonde een diep besef van de noodzaak van Gods werk in haar leven.

Jane was op 21 mei 1553 getrouwd met Lord Guildford Dudley, de laatste voogd van Edward VI. Deze had als opvolgster Lady Jane Grey aangewezen. Zo werd ze op 10 juli 1553, enkele dagen na Edwards dood, uitgeroepen tot nieuwe koningin.

De roomsgezinde adel en veel burgers riepen Mary Tudor, een halfzuster van Edward VI, uit tot koningin. Lady Jane was daardoor slechts tot 19 juli, dus negen dagen lang, koningin.

Ze werd na de protestantse opstand tegen Mary's verlovings met Filips II, de rooms-katholieke koning van Spanje, met haar man en haar vader beschuldigd van hoogverraad.

Jane en haar man werden op 12 februari 1554 op een binnenplaats van de Tower in Londen geëxecuteerd. Ook haar vader werd elf dagen later onthoofd. Zelf schreef ze in de nacht voor haar onthoofding een indrukwekkende brief aan haar zuster, bij gebrek aan papier achter in haar Griekse Bijbel, waarin te lezen is:

'Wens met David, lieve zuster, de wet van God te verstaan. Leef stil om te sterven, opdat je bij de dood het eeuwige leven zult krijgen, En vertrouw niet dat de heerlijkheid van je jeugd je leven zal verlengen; want zodra God roept, sterft de jonge en de oude. Wees werkzaam om te leren sterven. Tart de wereld, bestrijd de duivel, versmaad het vlees en vermaak je alleen in de Heere. Heb berouw over je zonden, maar wanhoop niet; wees sterk in het geloof en twijfel niet, maar wens met Paulus ontbonden te worden en met Christus te zijn, bij Wie zelfs in de dood leven is'.

Mary Tudor, haar opvolgster, is als 'Bloody Mary' de geschiedenisboeken ingegaan. Ze heeft als koningin een schrikbewind uitgeoefend om het rooms-katholicisme in Engeland te herstellen. Daarvoor liet ze ongeveer 300 protestanten ombrengen, onder wie zo'n 80 vrouwen. ♦

► Lady Jane Grey werd op de binnenplaats van de Tower te Londen geëxecuteerd.

Gedenk de sabbatdag

Gedenk den sabbatdag, dat gij dien heiligt.

Exodus 20:8

Als wij de Heilige Schrift opslaan, moet het ons opvallen hoe de Heere onze God zeer bijzonder gesteld is op het vierde gebod, en hoe al Zijn heiligen in dit gebod een bepaald voorrecht gezien hebben. Het moet ons dan duidelijk worden hoe de zegen of de vloek van een heel volk afhankelijk wordt gesteld van de gehoorzaamheid jegens dit gebod.

God wil in het vierde gebod dat wij rusten van al onze arbeid die wij in zes dagen verricht hebben, en niet alleen wij, maar ook ons huisgezin en zelfs eventueel ons dienstpersoneel, en zelfs dat niet alleen, maar ook ons vee. Dit rusten van al onze arbeid bestaat niet in trage rust, doch wij moeten rusten van ons werk, om

gemeenschappelijk God te vereren en Hem te dienen, Hem te prijzen, te loven en te verheerlijken. Met andere woorden, dat wij deze feestdag afzonderen ten behoeve van Zijn dienst. Dit wordt niet zo bedoeld alsof wij zes dagen achtereenvolgend zonder dienst aan God zouden moeten voortleven en ons werk zonder God verrichten, nee, wij hebben God dag aan dag te dienen, Hem te eren en te vrezen midden in ons werk. Dat gebiedt ons het eerste gebod en het tweede en derde niet minder. Maar het is zo bedoeld dat wij ons louter en alleen op deze dag zullen bezighouden met de gemeenschappelijke dienst des Heeren, met terzijdestelling van al het werk onzer handen.

Dat de liefde helpt om dit gebod na te komen, behoeft ik hier niet uitvoerig te zeggen. Tot ons aller terechtwijzing en tot ons aller bevestiging in de leer der ware godzaligheid zij gezegd: het vierde gebod, het gebod van de heiliging van de sabbat, behoort tot de Tien Geboden van Gods Verbond en is als alle andere geboden een bestendige regel voor de wandel der

bondgenoten.

Men zegt wel dat het sabbatsgebod van ceremoniële aard is en dus met Christus is afgeschaft. Daarop is te antwoorden dat de sabbat vóór de zondeval door God ingesteld werd, toen God nog niets over Christus gesproken had. Adam had vóór de val de hof zes dagen te bebouwen en te bewaren, maar op de zevende dag moest hij hem laten liggen om God te eren, vanwege al de wonderwerken die Hij geschapen had.

Dat nu God, aan Wie al Zijn werken van eeuwigheid bekend zijn, deze sabbat met het oog op Christus en op de hemelse rust ingesteld heeft, wie zou dit willen ontkennen? Heeft Paulus in de Hebreeënbrieff daar aan niet het bewijs ontleend dat wij te rusten hebben van onze dode werken, dat is: van de werken van het 'doe dat', om met een vrij geweten de levende God te dienen? Maar daarmee is de sabbat of het vierde gebod evenmin opgeheven als alle andere geboden der wet, en het verplicht ons nog precies zo als alle andere. Of behoeven wij de sabbat niet meer te heiligen omdat toch Christus de wet, met name ook het vierde gebod, vervuld heeft, of omdat met dit gebod bedoeld is dat wij de rust die in Christus is, moeten vasthouden? Dus, omdat Christus nu het zevende gebod gehouden en vervuld heeft, evenals het achtste en het zesde, zouden wij daarom niet meer verplicht zijn het te houden? Mogen wij dan echtbreken, doden, stelen, omdat de geestelijke betekenis van deze geboden is dat wij ons trouw aan God en Zijn trouwverbond houden en Hem alleen de eer geven? Men voelt waartoe dit leiden zou.

God wil dat alles ruste in Zijn rust. Wie op deze dag zulk een rust verstoort, die zal God ten slotte met al zijn werk verdoen, hij moge zijn wie hij is. Maar als iemand op deze dag de geschonken rust als zijn voorrecht mag zien, en er op uit is onderwezen te worden, om in Christus te rusten en alzo geheiligd te worden tot de eeuwige sabbat, zo zal hij voor zich en de zijnen rust vinden.

Uit: "De gouden scepter toegereikt", dr. H.F. Kohlbrugge; uitg. Van den Tol, Dordrecht, 1981.

Simson, een kind van het wonder

(deel 1)

ds. J. van Belzen

uitg. Boekhandel Hazeleger; 164 blz., € 19,50.

Het was een goede gedachte om een boek uit te geven van onze onvergetelijke ambtsbroeder wijlen ds. J. van Belzen. Veel zat hij op zijn studeerkamer om Gods Woord te onderzoeken. Hij heeft verschillende Bijbellezingen gehouden, zo ook over Simson.

Ze zijn analytisch. Woord voor woord, tekst na tekst wordt uitgepluisd, om vervolgens de toepassing te maken. De tekstwoorden worden in hun verband verklaard. Zo wordt duidelijk in welke

tijd Simson geboren wordt. Israël vroeg niet meer naar verlossing. Maar eeuwig wonder, dat de HEERE Zelf de verlossing gaat aanbrengen. Daarmee is de prediking van onze ambtsbroeder getekend. Dat preken bij God vandaan. Hij weet de mens op de plaats te zetten. Onze naam is overtreder, onze naam is zondaar, want we hebben in de diepte van onze val allen Gods verbond verbroken. Maar wat mag hij daartegenover verklaren die enige Verlosser, in welke weg Hij waarde krijgt in de ziel. Weet gij wanneer Hij verscheen?, zo

vraagt hij. Hij verscheen in de onvruchtbaarheid van het leven. De moeder van Simson was alleen, zuchtende onder haar onvruchtbaarheid. Zo weet Hij de geestelijke onvruchtbaren op te zoeken. Hij komt precies op tijd en Hij komt met een gepaste boodschap, precies in de omstandigheden van deze vrouw.

Het blijkt dat onze broeder de oudvaders kende. Hij laat Teellinck spreken, zie gij zijt onvruchtbaar, verdoemelijk, vervloekt van nature. De ellende moet aangewezen worden, opdat de verlossing bekendgemaakt zal worden. Zo worden steeds de bevindelijke lijnen getekend, om tot de kennis te komen van de Enige van de Vader. Simson moest geheiligd worden. Maar om dat te betrekken op Christus, de eeuwige Verlosser van Zijn Kerk. Dat is een aanleiding om de heilige ontvangenis van de Heere Jezus te verklaren. Geliefden, als de Middelaar niet afgedaald was in de erfschuld en erfsmet van Zijn Kerk, dan was het voor de Kerk kwijt geweest. Zo worden wet en Evangelie verklaard en niet vermengd. Van harte aanbevolen.

ds. G. Beens, Kootwijkerbroek

Salomo's raad aan jongeren

Jacobus Fruytier

uitg. De Banier, 286 blz., € 20,95.

In "Salomo's raad aan jongeren" schrijft Jacobus Fruytier vanuit Prediker 12:1: 'Gedenkt aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap'. In dit boek richt een op leeftijd gekomen predikant uit de 18e eeuw zich tot de jongeren in zijn gemeente. Hij benadrukt hoe goed het is om de Heere op jonge leeftijd te zoeken. Bij het ouder worden, neemt namelijk het risico toe op lusteloosheid,

vermoeidheid en zorgen. Tegelijkertijd begrijpt Fruytier heel goed dat jongeren allerlei uitvluchten bedenken. Die benoemt en bespreekt hij uitvoerig. Hij neemt als voorbeeld keizer Nero, die volop genoot van het goede leven en daarna stierf. Toen moest hij alles achterlaten en wachtte hem de eeuwige ondergang. De schrijfstijl van Fruytier is eerlijk en doordringend:

- Er klinkt een liefdevolle waarschuwing: 'Wat heeft God, je Schepper, jou gedaan dat je echt opzettelijk van plan bent om je jeugd aan Hem te onthouden, terwijl Hij daar zo veel waarde aan hecht?'

- Er is een eerlijke vermaning: 'Er zijn jonge mensen die zo'n groot genoegen in zichzelf scheppen dat ze zich verbeelden alle eer waard te zijn'.
- Er is ook een jaloersmakende belofte: 'Bij de Heere krijg je vergeving, genade, vrede met God en sta je onder Zijn bescherming'.
- En ook een bemoediging voor jongeren die God vrezen: 'De Heere heeft jullie al vroeg liefgehad en je in je jeugd tot Zijn zalige gemeenschap geroepen'.

Fruytier wijst erop dat de Heere geen strenge Meester is. Het is niet verkeerd om mooie kleren te dragen, jezelf goed te verzorgen of lichamelijke beweging te nemen. 'Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid' (Matth. 6:33a). Zijn adviezen zijn verrassend hedendaags: vermijd slecht gezelschap, volg niet de massa, wees niet lui, ga aan het werk en lees de Bijbel. Dit eerste deel in de serie "Gereformeerde Klassieken" bevat onderwijs voor jong en oud.

A. de Bonte-van der Sluijs, Ede

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

AANGENOMEN

naar Berkenwoude,
ds. M.L. Dekker te Lekkerkerk
(tot voor kort predikant te Nazareth,
Israël), die bedankte voor
's-Gravenzande, Bodegraven, Capelle
aan den IJssel-West, Delft (als evangeli-
satiepredikant), Emmeloord, Goes,
Gorinchem, Haamstede, Houten,
Kappelle-Biezelinghe, Oostkapelle,
Oudemirdum, Puttershoek, Rilland-Bath,
Rotterdam-Alexanderpolder, Terneuzen,
Vlissingen, Westkapelle en Zeist.

BEROEPEN

te Ooltgensplaat,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
te Chilliwack (British Columbia, Canada),
ds. H. Hofman te Grand Rapids-
Beckwith Avenue (Michigan, VS);
te Kampen,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk;
te Nieuwerkerk (Zld),
ds. L. van der Kuijl te Waarde;
te Wolphaartsdijk,
ds. W. Mouw te Opheusden.

BEDANKT

voor Klaaswaal,

ds. L. van der Kuijl te Waarde;
voor Middelburg-Centrum,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
voor Wageningen,
ds. B. Labee te Veenendaal.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz 284: scriba van de gemeente te
Terwolde-De Vecht is met ingang van
heden: G.M. Gerritsen, Averbordseweg
40, 7396 PE Terwolde; tel. 0571-298001,
e-mail: gmgeritsen@gergemterwolde-
devecht.nl

Berichten

NIEUW E-MAILADRES REDACTIE DE SAAMBINDER

Met ingang van heden is het
nieuwe mailadres van de redactie:
redactie@desaambinder.nl

Dit adres is bedoeld voor: het inzen-
den van meditaties, kerknieuws
(met uitzondering van het beroe-
pingswerk), mededelingen voor de
rubriek berichten en vragen van
algemene aard over de inhoud van
De Saambinder.

NOODHULP VOOR MYANMAR

Myanmar werd op 28 maart opgeschrikt
door een zware aardbeving, met veel
leed en verdriet tot gevolg. Bijzondere
Noden bood reeds vluchtelingen hulp
in Myanmar. Via dezelfde kanalen
verlenen we samen met de (O)GG(iN)
noodhulp in de vorm van water, voedsel,
hygiëne, tenten en medische zorg.
Voor noodhulp na de aardbeving gaat
Bijzondere Noden niet actief werven.
Uiteraard blijft doneren wel mogelijk
en eventuele overschotten worden
besteed aan oorlogsvluchtelingen in
deze regio.

NL52 INGB 0000 3074 47

t.n.v. Deputaatschap Bijzondere Noden
o.v.v. 41840 Noodhulp Myanmar.
Bijzondere Noden dankt u voor uw
betrokkenheid en uw gebeden.

VERKOPINGEN

Sprang-Capelle - Op woensdag 16 april
(19.00-22.00 uur) houdt vrouwen-
vereniging Monica een verkoping te
Sprang-Capelle in cultureel centrum
Zidewinde, Julianalaan 1. De opbrengst
is voor zending, evangelisatie en
mensen met een beperking.

Utrecht - De vrouwenvereniging Pro
Ecclesia te Utrecht houdt op zaterdag
12 april (10.00-14.00 uur) de jaarlijkse
verkoopdag. De opbrengst is bestemd
voor ZGG en evangelisatie. Locatie:
Nieuwe Westerkerk, Eerste Wester-
parklaan 19.

ZANGAVONDEN

Barneveld - Kerk Geref. Gemeente
Centrum, zat. 12 april, 19.00 uur, psalm-
zangavond met kinderkoor Timotheüs
en psalmzangvereniging Harpe Davids;
leiding ds. E.J. Boudewijn; collecte voor
kerkverbouwing kerk.

Dordrecht - Grote Kerk, maandag
21 april (2e Paasdag), 19.30 uur,

psalmzangavond t.b.v. Gereformeerde
Bijbelstichting en Lamp and Word,
Martin Weststrate, orgel; leiding ds.
C. Sonneveld (toegang vrij).

's-Gravenzande - Westerkerk, zat.
12 april, 19.30 uur, mannenkoor Canti-
cum uit Gouda en gem. koor Soli Deo
Gloria uit 's-Gravenzande; spreker evan-
gelist M. van Velden; collecte voor Het
Kompas in Scheveningen.

Utrecht - Domkerk, ma. 21 april, 2e
Paasdag, 19.30 uur, psalmzangavond
met Pieter Heykoop, orgel; leiding ds.
A.T. Huijsen; collecte voor Bijbelversprei-
ding en noodhulp Moldavië (toegang
vrij, maar reserveren verplicht op
www.pieterheykoop.nl).

Veenendaal - Sionskerk, Adr. van
Ostadelaan 78, zat. 19 april, 19.30 uur,
zangvereniging Deo Juvante,
gemengd-, meiden- en kinderkoor, Cees
van der Hart, orgel; leiding evangelist
M. Vos; collecte voor Bijbelcentrum bij
Simon de Looier Amsterdam (entree:
€ 7,50, tot 12 jaar € 2,50 - pinnen
mogelijk).

Woerden - Bethlehemkerk, Oudeland-
seweg 50, zat. 19 april, 20.00 uur, gem.
koor Preludium, Rien Donkersloot,
orgel; collecte.

Kerkdiensten

ZONDAG 13 APRIL 2025

Aagtekerke 18.30 uur ds. A.P. Baaijens;
Aalburg 9.30 en 15.00 uur ds. W. Silfhout; **Aalst** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. W.J. Karels; **Alblasserdam** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. C. Sonneveldt;
Alphen aan den Rijn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Visscher;
Amsterdam 10.00 en 15.30 uur ds. M.H. Schot; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse;
Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar;
Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 18.30 uur ds. C. Sonneveldt; **Bodegraven** 10.00 en 18.30 uur stud. W. de Jong;
Borssele 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 en 18.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven;
Delft 18.30 uur ds. P. Mulder; **Den Haag-Scheveningen** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Deventer** 10.00 en 15.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur stud. K.L. Blok;
Dordrecht 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Eindhoven** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. M.L. Dekker;
Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 19.00 uur ds. A. Schot; **Enkhuizen** 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 (Belijdenisdienst) en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Gorinchem** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. H.J. Agteresch;
Gouda 15.30 uur stud. W. de Jong; **Goudswaard** 16.00 uur ds. B. Labee; **'s-Gravenpolder** 9.30 uur ds. M.

Blok en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart;
Hoedekenskerke 15.00 uur ds. M. Blok; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Houten** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Kampen** 15.30 uur ds. G. van Manen; **Kamperland** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Kapelle-Biezelinghe** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Katwijk aan Zee** 18.00 uur ds. M.H. Schot;
Kesteren 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 18.00 uur ds. B. Labee; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland;
Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; **Lisse** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur stud. J. Kroon;
Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. M. Karens; **Melissant** 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. S. Maljaars en 18.30 uur ds. M. Karens; **Middelharnis** 9.30 uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur ds. M. Joosse; **Mijdrecht** 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi;
Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 15.15 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. J.J. Tanis; **Nieuwe-Tonge** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. J. Beens; **Nieuwerkerk** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Nijkerk** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse;
Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.E. Brijder; **Oostvoorne** 14.00 uur ds. J.M. Evers; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk;
Ouddorp 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Oude-Tonge** 10.00 en 18.00 uur stud. D. de Jong; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Poortugaal**

9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Puttershoek** 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 (H.D.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 16.00 uur (H.D.) ds. G.J. Baan;
Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. J. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.15 uur ds. H. van der Heiden;
Rotterdam-Centrum 18.45 uur ds. J.M. Evers; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 14.00 en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 uur ds. S. Maljaars en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok;
Sliedrecht 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Spijkernisse** 15.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Sprang-Capelle** 15.00 uur stud. J. Kroon; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. S.W. Janse;
Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Vlissingen** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Boersma;
Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Westkapelle** 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Westzaan** 10.00 uur (H.A.) ds. G. Heijkamp en 19.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Wierden-Aadorp** 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Zeist** 10.00 uur ds. G.J. Baan en 15.30 uur ds. J.B. Huisman;
Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. A.T. Huijser.

WOENSDAG 16 APRIL 2025

Middelburg-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Boersma; **Nieuwdorp** 19.30 uur ds. A.P. Baaijens.

DONDERDAG 17 APRIL 2025

Amsterdam 19.30 uur (Goede Vrijdag) stud. J. Kroon; **Eindhoven** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. W. Silfhout; **Hardinxveld-Giessendam** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J.C. Kriekaart; **Mijdrecht** 19.30 uur (Goede Vrijdag) stud. H.R. Keurhorst; **Naaldwijk** 19.45 uur (Goede Vrijdag) ds. H.J. Agteresch; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. A. Verschuure; **Ridderkerk** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Sint Philipsland** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. J.M.D. de Heer; **Spijkensisse** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. G.J. Baan; **Uddel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. C.A. van Dieren; **Werkendam** 14.45 uur (huw.bev.) ds. H.J. Agteresch; **Wierden-Aadorp** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. F. Mulder.

VRIJDAG 18 APRIL 2025**GOEDE VRIJDAG**

Aagtekerke 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Aalst** 17.00 uur ds. B. Labee; **Alblasserdam** 16.00 uur ds. W. Harinck; **Amersfoort** 19.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 19.30 uur ds. W. Silfhout; **Barendrecht** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 19.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Bodegraven** 16.30 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 16.00 uur ds. M. Boersma; **Boskoop** 18.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 19.00 uur stud. K.L. Blok; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 14.30 uur ds. J.M. Evers; **Den Haag-Scheveningen** 17.00 uur ds. J.M. Evers; **Dinteloord** 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Doetinchem** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 en 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 19.00 uur ds. G. van Manen; **Enkhuizen** 19.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Enter** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 19.30 uur ds.

K. Boeder; **Genemuiden** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Gorinchem** 19.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Gouda** 16.30 uur ds. J. van Laar; **'s-Gravenpolder** 19.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 17.30 uur ds. G.J. Baan; **Groningen** 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Hardinxveld-Giessendam** 19.30 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 19.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 19.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Houten** 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kamperland** 16.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Kapelle-Biezelinghe** 19.00 uur ds. C. Harinck; **Katwijk aan Zee** 10.00 uur ds. P. Mulder; **Kesteren** 16.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 17.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Kootwijkerbroek** 19.30 uur ds. G. Beens; **Krimpen aan den IJssel** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 19.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 16.00 uur ds. P. Mulder; **Marknesse** 15.30 uur ds. A. Schot; **Meeuwen** 16.30 uur stud. K.L. Blok; **Meliskerke** 19.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 19.00 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 19.00 uur ds. M. Boersma; **Moerkapelle** 19.30 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 19.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 16.30 uur ds. S. Maljaars; **Nieuwe-Tonge** 16.00 uur ds. P.C. Vlot; **Nijkerk** 19.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 19.00 uur ds. A. Schot; **Oostburg** 15.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Oosterland** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Opheusden** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Oudemirdum** 10.00 uur ds. A. Verschuure; **Poederloijen** 19.00 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Puttershoek** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Ridderkerk** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 17.30 uur ds. M.H. Schot; **Rijssen-Noord** 19.00 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 19.00 uur ds. P.D. den Haan; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 uur ds. J. IJsselstein; **Rotterdam-Centrum** 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 19.45 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 19.00 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 19.00 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 19.00 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 16.00 uur ds. W. Visscher;

Sprang-Capelle 19.30 uur ds. D. de Wit; **Stolwijk** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 16.00 uur ds. A.E. Brijder; **Terwolde-De Vecht** 19.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 19.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 19.30 uur ds. W. Harinck; **Veen** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Vlaardingen** 19.30 uur ds. J.M. Evers; **Waarde** 9.30 en 19.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 19.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 19.30 uur stud. W. de Jong; **Werkendam** 9.30 en 19.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westzaan** 19.30 uur stud. J. Kroon; **Woerden** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 16.00 uur ds. M. Karens; **Yerseke** 19.30 uur ds. C. van Krimpen; **Zoetermeer** 19.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. K. Boeder.

**EVANGELISATIESAMENKOMSTEN
ZONDAG 13 APRIL 2025**

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. J.M. Walhout en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

**EVANGELISATIESAMENKOMSTEN
VRIJDAG 18 APRIL 2025
GOEDE VRIJDAG**

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 19.00 uur evang. J. Krijgsman; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 19.30 uur evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 19.30 uur evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 19.00 uur evang. A. van Setten; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o HEERE der heirscharen!
Psalm 84:2

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Aagtekerke heeft met droefheid kennisgenomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Jan Sinke

Hij diende de gemeente van 1978 tot 1990 in het ambt van diaken en van 1990 tot 2017 in het ambt van ouderling. In deze 39 jaar heeft hij veel ambtelijk werk mogen verrichten in alle getrouwheid, liefde en betrokkenheid.

De HEERE ondersteunde en trooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Namens de kerkenraad,
Ds. A.P. Baaijens, preses
S. Minderhoud, scriba

Aagtekerke, 31 maart 2025

KOOR EN SAMENZANGAVOND rondom
KONINGSdag & 80-JARIGE BEVRIJDING

D.V. ZATERDAG 26 APRIL

GROTE KERK DORDRECHT

Aanvang: 19.30 uur / Toegang vrij!

Eén groot gemengd koor (160 zangers)

**Bestaande uit: Gemengd Koor Yerseke
& Jong Gemengd Koor Sela Kruijningen**

o.l.v. Henriëtte de Bat - Organist: Pieter Heykoop

Leiding: Ds. C. van Krimpen

Coll. Bijbels + Noodhulp Moldavië

Passie & Paasconcert D.V. 19 april 2025

Sionskerk Veenendaal,

Adriaan van Ostadelaan 78

Deo Juvante Kesteren

Gemengd-, meiden- en kinderkoor

o.l.v. dirigent Niels Adema

Algehele leiding: evangelist M. Vos

Collecte: Bijbelcentrum

Bij Simon de Looier

Organist: Cees van der Hart

Vleugel: Marlinde Verweij

Hobo: Heleen Geluk

Entree € 7,50 en € 2,50 tot 12 jaar

Pinbetaling mogelijk

PSALMZANGAVOND
ZATERDAG 12 APRIL 19:30
GROTE KERK SLIEDRECHT
ORGANIST: BART KRUIJTHOF
MEDITATIE: DS. A.A. BRUGGE

MfN-registermediator nodig?
vanweelden-mediation.nl | 0318-250105

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

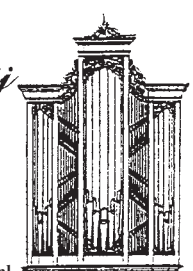
LM VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

D.V. zaterdag 19 april 2025
Verkoop op De Schutse!
Van 10.00 - 15.30 uur aan
de Coentjesweg 43 in **Oud-Vossemeer**
Graag nodigen wij u van harte uit!

**Orgelmakerij
Boogaard**

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie - Stem- en onderhoudswerk

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve
en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en
conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Worstel je met vragen waar je niet zelf uitkomt?
Loop je vast door negatieve overtuigingen?
Maak je je zorgen over je relatie of je kinderen?
Wil je graag ontwikkelen op persoonlijk gebied?
Weet je het gewoon even niet meer?

Als coach denk ik graag met je mee!

Welkom, vraag vrijblijvend wat ik voor je kan betekenen.

Eine van der Waal
www.CoachpraktijkEigenWijjs.nl
Westmaas - Elspeet, 06-15604697

Vast in een Pornoverslaving?

Mediorah helpt je weer grip te krijgen
zet de eerste stap naar herstel en
neem contact op!

www.mediorah.nl

De Bron zoekt voor De Bornput in Kesteren een

DIRECTEUR (0,6 - 1,0 fte)

leider | heldere communicatie | christelijk

De Bron biedt:

- Een school met ambities die groeit
- Een betrokken team dat er samen voor gaat
- Ruimte voor eigen inbreng en initiatief

Bekijk de hele vacature op onze website: vacatures.scolix.nl

Welkom in onze gezellige B&B in Elspeet.
Vlakbij bos en hei. 06 13450569
www.bbochtendgloren.nl

Van zat. 2 aug. t/m zat. 16 aug. is onze
11 pers. kindvriendelijke woning met
trampo en uitzicht in Overijssel te huur.
Voor info: 06-52181977.

Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

Certificering

kom werken bij *driestar-wartburg!*

Kijk voor vacatures
voor docent of onder-
wijsondersteunend-
personeel op [werkenbij.
driestarwartburg.nl](http://werkenbij.driestarwartburg.nl)

DW scholengroep
driestar - wartburg

"Welke talenten je ook hebt, bij Adullam komen medewerkers tot hun recht,"

Lizette van Dalen,
begeleider

"Wat ik zo mooi aan Adullam vind is, dat er voor veel mensen plek is. Vanuit Adullams zorgvisie wordt gekeken naar hoe cliënten én medewerkers tot bloei kunnen komen. Ik werk dan ook al zestien jaar binnen de intensieve begeleiding en ik heb het ontzettend naar mijn zin. Ja, na al die tijd nog," lacht Lizette van Dalen.

Lees het hele verhaal op adullam.nu/lizette

goed dat
je er bent

Ook werken bij Adullam?
Bekijk onze vacatures
op adullam.nu/vacatures
of mail je cv: hr@adullam.nu

Adullam
leren | wonen | werken

STRESSNONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

Je hoofd nooit stil? Vast in angst,
stress en onrust? Doorbreek die
cirkel met De Ontspanformule!

- ✓ Gratis online training
- ✓ Eerste stap naar rust en ontspanning

Gun jezelf die rust.
Start nu!

tel. 06-25081102

bijzondere noden

handen van de kerk

LESPAKKET

Laat je rondleiden door Ji-Woo, een meisje dat graag iets vertelt over haar leven in Noord-Korea.

Samen met het KOC hebben we een gratis lespakket ontwikkeld voor groep 7/8. Gedurende drie lessen denken we na over godsdienstvrijheid, persoonsverheerlijking en bijbelsmokkel.

Het gratis lespakket bevat de volgende materialen:

- 3 Lesbrieven met gespreksstof
- Digitale powerpointpresentatie met fysieke hand outs
- Knutselmateriaal
- Leesverhalen
- Video's
- Enzovoorts

Bekijk een impressie op:

bijzondere.noden.nl/lespakket

Magnesium Complex van NeoLife

voor: een goede nachtrust, normale functies van spieren en zenuwstelsel, vermindering van vermoeidheid.

GEEN MAGNESIUM = GEEN ENERGIE

Kommie 0634826766

www.naturalhealthproducts.nl

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op **wiltraamdecoratie.nl**

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
T 0548 540 053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Een nieuwe carrière?

Ontdek jouw passie voor zorg en begeleiding bij De Schutse

Als begeleider bij De Schutse kun jij:

- Groeien en ontwikkelen op professioneel vlak
- Flexibel werken wanneer het jou uitkomt
- Werkgeluk ervaren als begeleider

De Schutse

Zorg wat er écht toe doet

Neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman, 06-39 36 75 89 of scan de QR voor meer info over de functie

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen
en Apeldoorn (nieuw)

Psalmzangavond Koningsdag - Ger. Gem. Opheusden. Aanvang 19.00 uur
Organist: Jelle van Leeuwen
Collecte voor Bijzondere Noden Peru

Welkom in Elspeet! Gezellige vak. woning met ruime tuin. 2-10 pers. Nog meerdere weken beschikbaar in schoolvakanties.
Info: 06 236 816 92 / www.sluiiterhof.nl

Gastopvang
een time-out voor kind,
jongere of (jong) volwassene

www.stichtingdevluchtheuvel.nl/gastopvang voor informatie, een
hulpvraag of aanmelding als gastgezin!

Vak. huis te huur, Oosterland, rustig gelegen, speelruimte. Tel. 0111-644950

Even een paar dagen er tussenuit?
Geniet van rust, ruimte en natuur op de Veluwe in onze nieuwe, luxe en comfortabele 4-pers. **B&B Mijllerzicht te Lunteren.** Meer informatie op www.mijllerzicht.nl of bel 06-22691950.

Zin in een mooie stadswandeling met gids?

Meld u aan voor Dordrecht:

Dhr. A. Nelemans tel. 06 - 13 44 93 86

Meld u aan voor Middelburg:

Dhr. Beeke tel. 0118 - 63 38 28

Stichting Vrienden van
Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhed.org

Amb. Slagerij E. Vis te Papendrecht zoekt enthousiaste **COLLEGA'S** (fulltime). Vind je het leuk om met mensen om te gaan en houd je van afwisseling in je werk? Dan ben jij de persoon die wij zoeken. We bieden een gezellig team en goede arbeidsvoorwaarden. Ook **SCHOOLVERLATERS** kunnen solliciteren. BBL-opleiding mogelijk. Tevens zoeken wij nog een **ZATERDAGKRACHT** vanaf 16 jaar. Bel 06-23480459 of stuur je CV naar slagerijvis@hotmail.com

Boek nu uw vakantie in Notter (OV)

Hooiberghuisje 6 pers.

Safaritent 8 pers.

Kijk voor meer informatie op:
www.burgemeestershooiberg.nl
Of bel: 06-53715902

Zorg voor goed onderwijs

Wij zijn op zoek naar:

Leerkracht
onderbouw
IB'er
onderbouw

Een
combinatie
is mogelijk

Je reactie zien we
graag uiterlijk
D.V. 19 april 2025
tegenmoet.

Interesse en wil je meer weten?

Kijk voor meer informatie over deze functies op

calvijnsschool-ederveen.nl

Familiedag in Echteld

D.V. za. 19 april | 10.00 - 16.00 uur

Kom naar de Timotheos Familiedag en steun ons werk in Malawi. Er is van alles te doen voor jong en oud, bij de Duikenburg in Echteld. Lees meer op timotheos.nl/familiedag.

Meer weten?
Kijk op:

www.timotheos.nl/familiedag

Timotheos

Nieuwe uitgaven

€ 19,90

Ds. H.J. Agteresch

Wij zullen in Zijn woning gaan

Overdenkingen bij de tabernakeldienst. Ds. Agteresch beschrijft in dit boek de zes bekende heilige voorwerpen van de tabernakel. gebonden | 33133350 | 198 blz. | € 19,90

€ 13,90

Robert Murray McChesney

Zo gij Zijn stem dan heden hoort

Speciaal voor jonge mensen schreef McChesney aansprekende stukjes, brieven en gedichten. Daaruit is voor dit boek een selectie gemaakt. gebonden | 33133329 | 80 blz. | € 13,90

€ 18,90

Ds. A. Moerkerken

De Middelaar komt

Overdenkingen rond de heilsfeiten. In dit boek zijn tien overdenkingen opgenomen. Ze kunnen als preken gelezen worden in de leesdiensten. gebonden | 33133428 | 169 blz. | € 18,90

€ 24,90

Ds. G. van Reenen

Het boek Ruth

Dit boek met 28 samenspraken tussen Bart en Kees over het Bijbelboek Ruth bevat veel geestelijk onderwijs. gebonden | 33133268 | 220 blz. | € 24,90

Elzenkade 6 | 3992 AC Houten
030 63 73 434 | www.hertog.nl

Den Hertog uitgeverij

Wegens grote belangstelling 'Rinus en de ramp op Oostdijk' in herdruk. Bestellen in bkh! www.ramshoorn.nl

Wil jij werken in de zorgsector mét waardering? Er staan diverse functies open bij De Schutse!

Meer van betekenis zijn en waardering ontvangen? Kom werken bij De Schutse.

Dit kan als (persoonlijk) begeleider of teamleider. Ook op kantoor of in de facilitaire dienst kan jij bij De Schutse van betekenis zijn. Wij denken graag met jou mee. Word jij enthousiast van één van de onderstaande functies?

- Verpleegkundigen Oud-Vossemeer
- (Verantwoordelijk) medewerker Huishouding/Wasserij
- (Persoonlijk) Begeleider(s) alle locaties
- Jeugd- en Gezinsprofessional Tholen/Goeree-Overflakkee/Hoeksche Waard
- Begeleider(s) Intensieve Begeleiding
 - Teamleider(s)
- Nachtdienstmedewerker
- Communicatieprofessional
- IT-medewerker

Kijk op onze website
www.werkenbijdeschutse.nl

voor de uitgebreide vacatures of neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman (06 39 36 75 89) of mail naar werkenbij@deschutse.nl

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop, Alblasserdam:
Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

45

Drie kruiselingen

De duisternis (midden op de dag) zou spoedig invallen. Drie uur lang. Van twaalf tot drie.

Een dominee in de gevangenis

Kerk in het huisje van Cornelis Blom

'Wat wilt u?' vraagt ds. Ledeboer aan de mensen die buiten staan te wachten bij de kerk in Oudshoorn, 'Wilt u dat ik niet zal preken?'

'Nee!' roepen de mensen door elkaar heen, 'de dominee moet juist wél preken!'

'Goed', zegt ds. Ledeboer. 'Dan zál ik preken.'

'Veldhuijzen', vraagt hij aan zijn ouderling die naast hem staat, 'kent u misschien iemand in wiens huis ik vanmiddag zou kunnen voorgaan?'

'Jazeker', zegt Veldhuijzen, 'mijn nicht woont hier enkele minuten verderop.'

Samen met een flink deel van de groep gaan ze meteen op pad naar het huis van de nicht. Maar daar wacht hun een teleurstelling. Zij is niet thuis. Wat nu te doen?

Opeens bedenkt Veldhuijzen dat hij ook nog een oude vriend kent in Molenaarsbrug. En die zal zéker thuis zijn. Even later worden ze hartelijk ontvangen in het huisje van Cornelis Blom. De mensen passen niet allemaal in zijn woning, maar op het erf is ruimte genoeg...

Geërgerd zit ds. Verweij enige dagen later achter z'n bureau. Zojuist heeft hij weer enkele brieven ontvangen over die ds. Ledeboer! Het is nog steeds niet rustig in Benthuisen en omgeving.

Koster Den Boumeester - hij is ook schoolmeester en voorzanger - heeft uitgebreid geschreven over alles wat er zondagmorgen in Benthuisen heeft plaatsgevonden. Het Reglement en de gezangenbundel zijn van de kansel gegooid en begraven! Hoe is het mogelijk! Met stijgende verbazing heeft hij de brief gelezen. Dus Ledeboer heeft - ondanks dat hij geschorst is - tóch weer geprobeerd om op de kansel te komen. Wat denkt die man wel!

Dominee Van Rossum, de consulent van Oudshoorn, schrijft hem dat het 's middags in Oudshoorn ook niet pluis is geweest. Ds. Witzenburg heeft hem laten weten dat Ledeboer ook daar weer geprobeerd heeft om te gaan preken. Daarom stelt ds. Van Rossum voor om alle omliggende plaatsen om de hoogte te stellen van de schorsing van Ledeboer. ♦

Tijdens deze duisternis voltrok zich het meest ingrijpende moment van de wereldgeschiedenis. De Heere Jezus stierf.

Golgotha stond vol met mensen. Nieuwgierige mensen, dobbelende soldaten, uitdagende oversten, Jezus' moeder, andere vrouwen en de apostel der liefde. Zij waren er allemaal getuigen van dat deze drie gekruisigden iets hebben gezegd. Kort voor twaalf uur. Alle drie hebben ze gesproken: de ene spottend, de andere biddend, de Laatste reddend.

De ene spotte met Jezus: bent U echt de Christus? Laat het maar zien. Red niet alleen Uzelf, maar ook ons. Vreselijke woorden aan het eind van een verzondigd leven. Ingrijpend om zo te spreken met de dood in het aangezicht. Hij gaf er blijk van geen Redder nodig te hebben.

De andere bad tot Jezus. Hij voelde zijn schuld, beleed zijn zonde, erkende Jezus als de Rechtvaardige. Dan blijft er maar één gebed over: Heere, denk aan mij! Kort en krachtig, maar vol van inhoud. Met een paar woorden werd alles gevraagd.

De Laatste sprak, gaf gehoor aan deze jammerklacht. Hij heeft Zich tot hem geneigd en zijn geroep gehoord (Ps. 40:2). Het wonder voltrok zich: een zondaar werd gered. De hemel juichte (Luk. 15:10). Blijdschap voor de engelen Gods over een zondaar die zich bekeerde. Jezus sprak van redding, van genade, van het komen in het paradijs. Met Hém in het paradijs. Het zou immers geen paradijs zijn als Hij er niet was! Onbevattelijke heerlijkheid. Mozes heeft de slang in de woestijn verhoogd. Zo is de Zoon des mensen verhoogd, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe (Joh. 3:14-15). Heere, denk aan mij! ♦

Leestip: Lukas 23:39-43

► Mozes heeft de slang in de woestijn verhoogd. Zo is de Zoon des mensen verhoogd.

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Liefhebben

Hoe moet ik het rijmen dat we lezen over 'je naaste liefhebben als uzelf' en 'door ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf'?

Als uzelf

De Zaligmaker onderwees eens de rijke jongeling met deze woorden: 'Gij zult uw naaste liefhebben als uzelfven' (Matth. 19:19b). Paulus schrijft aan de Galaten (5 vers 14): 'Want de gehele wet wordt in één woord vervuld, namelijk in dit: Gij zult uw naaste liefhebben gelijk uzelfven'. En in de algemene zendbrief van Jakobus lezen we: 'Indien gij dan de koninklijke wet volbrengt, naar de Schrift: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelfven, zo doet gij wel' (Jak. 2:8).

Onze Heidelbergse Catechismus spreekt in Zondag 2 over de hoofdsom die Christus leert: 'Gij zult liefhebben den Heere uw God met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand, en met geheel uw kracht. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelfven. Aan deze twee geboden hangt de ganse Wet en de Profeten'.

We hoeven niet uit te leggen dat we dan eerst onszelf moeten liefhebben ofwel 'voor jezelf het beste zoeken'. En dat heeft alles te maken met het eerste en grote gebod: God liefhebben. We hebben uiteindelijk alleen onszelf écht lief als we God liefhebben. Als we door een oprecht, geschonken geloof in Christus iets mogen kennen van de verzoening met God. Zonder die ware Godskennis doen we onszelf in alles tekort. Dan zijn we slecht voor onszelf. Jezelf liefhebben is een vrucht van de liefde van God, in je hart uitgestort door de Heilige Geest. Maar dan kan het niet anders of je zult ook je naaste, wie het ook is, het beste gunnen. En je zult je uiterste best doen om voor hem of haar het beste te zoeken. Het trof ons dat juist bij de woorden van de Zaligmaker tot de rijke jongeling 'Gij zult uw naaste liefhebben als uzelfven', een verwijzing staat naar

Leviticus (19 vers 17): 'Gij zult uw broeder in uw hart niet haten; gij zult uw naaste naarstiglijk berispen en zult de zonde in hem niet verdragen'.

Uitnemender dan zichzelf

Nu die andere uitdrukking die we lezen in Filippenzen 2 vers 3: 'Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een den ander uitnemender dan zichzelfven'. De kanttekening (12) schrijft bij 'uitnemender' als toelichting: 'Namelijk van gaven, of van diensten'. De Bijbel met uitleg heeft als omschrijving: 'Dit betekent dat ze klein denken van zichzelf en groot van een ander'. Deze uitleg sluit helemaal aan bij meerdere Schriftplaatsen zoals onder meer Romeinen 12 vers 10: 'Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde, met eer de een den ander voorgaande'.

Als we het zo naast elkaar zetten, zijn het geen tegenstrijdige woorden. Eén druppel liefde uit de hemel in het hart geeft verlangen om de naaste lief te hebben naar Gods gebod. Maar het werkt ook ootmoed in het hart. Allereerst als er wat zicht mag komen op de Borg en Zaligmaker, Die troon en kroon verliet 'om ons mensen en om onze zaligheid'. Die in de Paaszaal (Joh. 13) Zijn opperkleed aflegde, een doek nam en de voeten van Zijn jongeren wilde wassen. Méér: Die Zijn leven gaf voor de Zijnen. Opdat vervuld zou worden: 'Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zet voor zijn vrienden' (Joh. 15:13).

Lezer(es), mag u met Paulus (Rom. 5:8) weten: 'Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is als wij nog zondaars waren'? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.